

Las Latweeschu lauschu draugs.

1836. 2. April.

14ta lappa.

T a u n a s s i n n a s.

No Pehterburges. Muhsu lassitaji gan peeminnehs, ka mehs jau preeksch pahri gaddeem dewam finnu, ka zittâs semmês, fewischki Enlenderu semmê, dascheem leelzelkeem dselves grambas fahze eelikt, lai dabbu jo weeglaki un jo ahtraki braukt, ihpaschi ar ugguns ratteem, kas bes sirgeem eet. Drihs tâpatt darrihs Kreewu semmê. Eefahks wehl schinni gaddâ ar to zellu no Pehterburges us to Keisera dahrzu un pilli, ko sau: Zarskoje-Selo un kas 22 werstes tah-lumâ. Augsti zeenigs Keisers weenam Wahzsemmes leelkungam irr dewis brihw, ar ditteem kungeem fabeedrodamees, tik dauds naudas famest,zik us to waijadsehs, un to leetu isdarriht. Un raug', nauda wissa jau kohpâ, un gan warr zerreht, ka lihds 1mai Oktober deenai wiss zetsch jau buhschoht gattaws, ja isdohschotees, zo pussi no teem waijadligeem dselves gabbaleem wehl preeksch Juhni mehnescha un tohs zittus ap Labrentscheem dabbuht gattawus us Pehterburgi. Wissi waijadsgigi dselves gabbali kohpâ buhs 15,000 birkawus smaggumâ.

Kur labbi apkohpj semmi, tur pehz mas gaddeem ir similtaina semme paleek augliga. Tapehz augsti zeenigs Keisers irr pauehlejis, lai no krohna muischahm pa Wentes un Leepajas juhemallu brihweem sem neekeem, kurreem partikl, dohd weetas preeksch mahjahm un laukeem, un no pascha Keisera pusses winneem sohla, ka no winneem pa fesch gaddeem ne kahdu muischas-klauifschau ne prassischoht, — ka winneem neween tohs jaunus wihtolus, behrses un zittus kohkus, kas juhemallâ ja-dejsta, bet arri tohs balkus, zik winneem preeksch mahjahm waijadsehs, bes makfas dohschoht, — ka katrai saimei par palihgu preeksch eedshwoschanas 150 rublus dahwinaschoht un arri pa 12 gaddeem to waijadsgimalku eerahdischoht.

No Parihsches. Kad tur ne seun ta augstaka waldischanas teesa bija sanahkuse, un tohs rakstus pahrraudsija, ar kurreem daschi zilweki zeenigu teesu luhdse, lai scho woi to jaunu likkumu zell, kad arri tahda grahamata atraddahs, kurrâ weens zilweks luhdse, lai jel zaur jaunu likkumu aisleeds, ka naudas miheji sawus dukkatus, dahlderus un zittas naudas jel ne usleek neds us sawu bohdu galdeem, neds us sawu istabu lohgeem; jo laudis, tik pulku naudas dabbudami redseht, drihs paleekohr par sageem.

Swehtiga Tehwa-reise.

Stahsts.

Beidsama pufse.

Un Pehteris gahje, un Deewa engeli winnu pawaddisa, to winsch mannija pee tahm svehtahm dohmahm un pee falda meera un preeka sawâ firdi; bet tas fahrdinatajs arri tahli ne bis'. — Pehteris, tuwu jau pee muischas nahzis, redseja, ka kahda spohscha leeta zellâ gulleja. Bis' brangs naudas mazziksch, skunstigi addihts no raihahm pehrlitehm; gan mass, bet smags: pilns dukkateemi. Tas tewim no Deewa irr dohts! Winsch pasihst tawu talsnu firdi, tawu tizzibu un poalauschau us winnu: tas pehz tew taggad, us it brihnischku wihs, palihds, ka tawu tizzibu stirrinatu; tà fazzija garriga lepniba, usmohsdamees Pehtera firdi. — Tas Kungs tewim irr pahraudijis it kà Isabu; tawi lohpini aissahje leelâ fehrgâ, Tschigganai issagge tew brangu sirgu no staka, ugguns pilnu flehti aprihje; bet nu tas Kungs tewim wihsu septinkahrtigi gribb atdoht, kà Isabam, un tu baggats buhs, un bes behdahm dshwosi wihsa sawa muhscha deenas! — tà fazzija sibkstums un nefahntiba winna firdi, un arri schihs pasaules gudriba tur pazehle sawu balsi — un dewe labbu padohmu: Nemim', ko Deews dohd, un ne bihstees, ka grehks eshoht. Schi nauda baggatam fungam irr iskriftuse, kas ne iik dands par to behdahs, kà tu par kappara grässi. Laikam kahds irr bijis, kas us sweschahm semmehm brauze, — winsch taggad jau, Deews sinn, kur buhs — un ne sawu muhschu atpakkat nahks un pehz sawu sudduschu naudu prassihbs. Un kad arr? — tè ja leelszelsch! — Un kas tad sinn, ka tu to naudu esii atraddis? — Tà runnaja tas fahrdinatajs Pehtera firdi un winsch stahweja eefsch dshahm dohmahm un turreja to mazziku it zeeti rohkâ; bet firds bis' nemeeriga, un bailigi winsch apkahrt skattijahs, bihdamees jan, kà laundarritajs, ka kaut kas winnu redsetu. Bet Deewa gars arr' bis' nomohdâ: jo tas Isräëla Sargs neds fnausch, neds gull. Peepeschi Pehteram prahstâ schahwahs ta festa luhschana un winsch it no firds dibbina fazzija: "Ne eewedd' muhs eefsch fahrdinachanahm, bet atpesti muhs no ta launa!" Un nohst bis' nemeers un bailiba, no azzim winnam kritte kà swihni, un winsch prezigi Deewu flaweja. Ak tawu blehdibu! tà winsch nu dohmaja, ak, tu neganta, nefahntiga firds, kà tu man gribbeja peewilt un par sagli padarriht! Kad arri schi nauda sweschineekam peederetu, un winsch ne muhschahm pehz to ne prassitu; woi Deews arri ne prassihbs? Un woi tad ne buhtu saglis? Un ja arri neweens to ne buhtu redsejis, ka to naudu atraddu: Woi Deews arri ne? Un woi winsch gan to netaifnu sagtu mantu man svehstitu? — Woi ta man ne panemu mannu drohfschibu un firds-meelu?! Ne, ne! "ne eewedd' muhs fahrdinachana, bet atpesti muhs no ta launa!" — Schi nauba laikam muhsu preilenei peederr, kas wakkar wakkarâ no Rihges pahrbrauze; winnai to atdohschu — tà dohmaja Pehters, knaschi us muischu steigdamees, it kà bihdamees, ka taâs kaunas dohmas winnam pakkat nahktu un atkal usbruktu.

Preilenei teesham peederresa naudas mazzinsch. Winnna, kad Pehteris klannida-
mees istabā nahze, jau it behdigī raudadama, eeksch wissahm kohrpitem un lahbitem
to sudduschu mantu metleja. Kahds preeks, kad Pehteris winnai to atdewe! Mans
gredsenisch, ak mans gredsenisch! tā winna lihgsmodama eetezze oħtrā istabā pee ze-
nigas leelas mahtes. — Bet Pehteris stahweja pee durwim un gaidija. Lak winna
tem ko schinkohs, tā winsch dohmaja; gan ne buhtu pahrdauds, kad weenu no teem-
spohscheem dukkateem, woi kahdu rubli dohtu. Ak kahds tad laimigs buhtu! Bet woi
tad ne esmu jau laimigs?! Woi miħlais Deewis man ne jau baggatigi irr apschinko-
jouis! Woi gan simts dukkati to preeku makstu, ko winsch mannā firbi irr isleħjis
zaur to, ka ar winna palibgu to kahrdinaschann u warreju? Woi algu un makfu ga-
dischu par to, ka ne palikk par sagli, bet pehz Deewa prahha darrisu?! — Eeksch tah-
dahm dohmahm Pehters jau zaur muischass wahrtēem bij' iż-ġahjis aħra, us sawu tiħ-
rumu steigdamees.

Wakkā, kad faulite noreeteja, winsch peekussis nahze mahjās. — Zittobs wakkas
tob Greetin jau preezadamees winnam pretti nahze un, roħku butschodama, noxehme
riħkus, ko winsch nesse, un memmin fagħidija winnu jau pee durwim un apsweżinajsa
winnu miħlighi; bet fchodeen ne. — Winsch nahze istabinā, — bij tukšha. Bet raug',
no kambara nahze brangi apgehrta meita. — Wai Deewin, zeeniga preilene, fazziga
Pehters klannidamees; bet preilene winnam ap kafu kritte, — un bij' winna Greetin'.
Ak, kahda smukka, kā brangi apgehrta! — Un tè arri miħla memmix' no kambara nahze
un fmeedamees prassija: Nu, woi tad es ne buhschu zeeniga leela mahte, un Pehters
winnu tik tik kā pañne taħdās drehbés. Kas tad tas irr? winsch jautaja, kā apstul-
bis un pats fewi aptaustidams, woi laikam ne sapnotu. Kas tad tas irr?

Tas irr Deewa dħwana, fazzija Marta, tawas deewabijaschanas un taifnibas
alga! To tem weens no Deewa jaufakeem engeleem nesse, muhsu miħligha preilene, winna
patti ta bij'. — Ak, kahda preeziga! Un kā winna simturels tewim pateiz! jo naudas
mazzinā bij' selts gredsen ar dahrgeem akmineem, kas gan 500 rubl. makfa, ko bruht-
gans winnai bij' schinkojis. — Un kad winna nu tè muhsu tukšibu redseja un tur to
pohsta weetu ar gruefcheem, kur muhsu kleħts stahweja, — un kad dsirdeja, ka laidards
mums ne weena gohsnina un stalli ne weens firdiñsch un tu to mehr arween taħds
droħschs un meerig essoħt, us Deewu pakħadamees, tad winna ar mums raudada-
mahm liħds raudaja un pehz aiseedama fazzija: Juhsu żerriba un polauschana us
Deewu juhs teesham ne peewils! Un ne fenn pehz winna fuhtija taħs smukkas dreh-
bes, un audekli un kreklus un willu! ak re tè teħtieb! un tè — un tè taħs brangas
leetas! — Un re tè, fazzija Greetin' — tè irr zo dukkati, par to tew paščam arri dreh-
bes buhs pirktees un lobpinus un srgus — un zeenigs leelskungs tew jaunu klehti liks
buħwejt, un arri gaħdahs, ka kleħts tukšha ne buhs, fazzija Kahlis, tas fullainis, kas
mums taħs drehbes atneisse!

Ta teize Marta un Greetin', pamihescham fmeedamas un raudadamas no preeka,
bet Pehters, zellobs mesdamees, azzis pilnas assarrah, pażebħe us debbexim un Deewu
flawedams fazzija: "Tewim peederr ta walstiba un tas speħks un tas goħd
muħschig i muħscham!" Amen! — ul —

Leeldeenas d-seefma.

1. Debbeß Teħwam salla roħka!

To mums peesauz semmite,

Katris pumpuris pee roħka,

Katra jauna atauge.

2. Debbeß Teħwam salla roħka!

Winsch gan proħt eepreezinah:

Pagħajuse irr ta mohħka,

Preeka faule aifik klaft.

3. Debbeſſeſ Tehwam ſalla rohka!
Jesus, kas bij' nomirriſ,—
Wiſſi lai jel zellus lohka,—
Kristus irr aedſihwojis.

4. Ja nu Tehwam rohka ſalla;
Draugi, kam tik behdig'i?
Muhsu kappi arr' buhs wallā;
Leikſim wiunu muhschigi!

Sluddin aſchana.

Mahkofchâ zettortbeenâ gan jau preefſch wiſſeem muhsu laſſitajeem zettorta grahmatina ar to wirfrakſtu: "Deewa wahrd u mih-to tajeem" buhs gattawa. Atrabdiſfees eekſchâ: I.) no ſpreddiſkeem weens, un prohti: pehz imas leeldeenaſ eewangeſluma pahr to tizzibu un gerribu, ka mehs diſhwoſim muhschigi; II.) no dſeeſmahm un zitteem perſcheem aſtoni, un prohti: 1.) Tee abbi Jesus mahzekli eet us Emmauſ-pilsfehtu. 2.) "Itt ſiſtra pills irr muhsu Deewa." 3.) Pezelſees, pihschliſ! 4.) Leeldeenaſ dſeeſma. 5.) Jesus, fa Rungs. 6.) Peſtitaja paſemmoſchana un paugſtaſchana. 7.) Paſauleſ raddiſchana. Un 8.) Zilweks. — III.) no ſinnahm, fo friſigi mahzitaji no ſmeſchahm ſemmehm iſſr fuhtijufchi, trihs; un prohti: 1.) No taſh pilsfehtas Alſchihr, Ahpriſa. 2.) Pahr teem Kaffereem, dſillâ Ahpriſa, un wiunu paganu tizzibas. Un 3.) Stahtſt no ta Ottentotta Dragonder, kas tannî zeeſtumâ Wortscheſter-pilsfehtâ, Ahpriſas paſauleſ-dallâ no ta miſſionara Zahn apmeklehts tappe. Un IV.) no ſinnahm pahr grahmatahm weena, un prohti ta patti, kas jau muhsu gtâ lappâ pahr Salwas mahzitaja J. Braunſchweiga katkiſmi bija laſſama.

Sinna,zik naudas 1. April-mehn. deenâ 1836 eekſch Rihges makſaja
par daschahm prezzehm.

Par	Makſaja:	Sudr.		Par	Makſaja:	Sudr.	
		naudâ.	Rb./R.			naudâ.	Rb./R.
1	puhrurudſu, 116 mahrzinus ſmaggu	1	50	1	pohdu (20 mahrzinneem) waſku	=	5 20
—	meeschu, 100 mahrzin. ſmaggu	1	10	—	tabaka = = = = =	=	1 —
—	kweefchu, 128 mahrzin. ſmaggu	1	20	—	fweesta = = = = =	=	2 10
—	ausu = = = = = = =	—	80	—	dſelſes = = = = =	=	— 70
—	ſtrau = = = = = = =	1	70	—	linnu, frohna = = = =	=	2 20
—	rupjurudſu-miltu = = =	1	45	—	brakka = = = =	=	2 —
—	bihdeleturudſu-miltu = =	2	—	—	kannepu = = = =	=	— 80
—	bihdeletukweefchu-miltu = =	2	20	—	ſchlihtu appinu = = =	=	2 20
—	meeschu-putraimiu = = =	1	90	—	neſchlihtu jeb prezzeſappinu	=	1 30
—	eefala = = = = = = =	—	90	—	muzzu filku, eglu muzzâ =	=	6 —
—	linnu-ſehklas = = = = =	2	50	—	laſdu muzzâ =	=	6 25
—	kannepu-ſehklas = = = = =	1	50	—	ſmalkas fahls = = =	=	4 20
1	wesumu feena, 30 pohdus ſmaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls =	=	4 35
barrotu wehrſchu gattu, pa pohdu =		1	—	—	wahti brandwiſhna, puſſdeggä =	=	8 —
						diwdeggä =	10 —

Weenu ſudraba rubli warreſa dabbuht par 360½ kapeikeem warra naudas.

Lihds 1. April pee Rihges irr atnahkuſchi 35 kuggi un aſſbraukuſchi 24.

Brihw driſkeht. No juhmallas-gubbernementu augtas waldischanas puſſes:

Dr. C. E. Naviersky.